

תאריך עדכון: 12/2/13

שם המרצה: פרופ' מיכל לבידור

שם הקורס: עיבוד רגש במחוות ובטון דיבור

מספר הקורס: 60-784-01

סוג הקורס: פרקטיקום

היקף שעות: 2

סמסטר: א+ב

שנת לימודים: תשע"ג

אתר הקורס באינטרנט: לא קיים

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

לפרקטיקום שתי מטרות. מטרה אחת היא לאפשר למשתתפים בו להכיר את התאוריות המסבירות מחוות וטון דיבור והקשרים בין התהליכים הנ"ל לבין המערכת הסמנטית. המטרה השנייה היא לאפשר למשתתפים בו לחקור נושא הקשור לתהליכים אלה. כדי להשיג מטרות אלה, כל המשתתפים יקראו וינתחו ספרות מקצועית ומדעית על הזיקה של מערכות מחוות וטון דיבור למערכת הסמנטית. על הבסיס של קריאה זו, הם יבחרו נושאים למחקר, יכינו ויגישו הצעת מחקר, יאספו תצפיות בהתאם להצעה, ינתחו אותן, יפרשו את תוצאות הניתוח, ויכתבו דו"ח מדעי מקיף. כל משתתף יכול לבצע את המחקר לבד או יחד עם צוות מחקר (עד 4 חברים).

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

אנשים מפיקים פעולות מגוונות. פעולות, כמו מילים, מעבירות משמעות משולח המסר למקבלו ולכן יכולות להיחשב כערוץ תקשורת. אלמנט ההבנה הסמנטית קיים גם כשמישהו אומר "להתראות" וגם כשהוא מנופף בידו בדרכו החוצה. הנפנוף שייך לקטגוריה מיוחדת של פעולות, הנקראת מחוות. המחוות מסונכרנות עם הדיבור ופעמים רבות יש להן משמעות זהה לזו של הדיבור. הן אפקטיביות בהעברת מסרים ומסייעות לשליפת מילים ולעיבוד מושגים והבנת שפה. גם טון הדיבור משפיע על המסר.

קיימות מחלוקות לגבי חשיבותן של מחוות וטון דיבור בשפה. לדוגמה Rizzolati & Arbib (1998) הציעו שמכניזם לזיהוי פעולות מוכוונות מטרה של אחרים (כמו לאחוז, לדחוף ולהרים) היווה תשתית ארכאית עליה נבנתה תקשורת מחוותית ולאחר מכן התפתחה ווקליזציה של הדיבור. באוכלוסיות קליניות (אוטיזם וסכיזופרניה) תועדו קשיים ספציפיים בהבנת טון רגשי ובהפקה של מגוון מחוות ואנו ננסה לבנות מודל תאורטי לקשיים אלה.

ג. מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים) במשך מרבית הסמסטר הראשון, הפרקטיקום ייפגש פעם בשבוע. פגישות אלה תשתמשנה לבחירת נושא מחקר וכתובת הצעת המחקר. כמו כן, יתקיימו דיונים בנושאים הקשורים לפרקטיקום. דוגמאות לנושאים מוצגות בתכנית ההוראה המפורטת המופיעה למטה. במשך הסמסטר השני, תתקיימנה פגישות בין צוותות המחקר לבין מנחה הפרקטיקום.

שלבי ביצוע

בחירת נושא ובעיית המחקר

סקירת הספרות בנושא

הגשת ההצעה הראשונה

הגשת ההצעה המתוקנת עד סוף סמסטר א'

איסוף וניתוח התצפיות

כתיבת והגשת דו"ח המחקר עד סוף סמסטר ב'

ד. תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1-4	מחוות	מאמרים 1-10	הרשימה משתנה בהתאם לדין המתפתח
5-6	טון דיבור	מאמרים 11-16	הרשימה משתנה בהתאם לדין המתפתח
7	הצגת שאלות מחקר		
8-13	כתיבת הצעת מחקר ופגישות אישיות/צוותיות		
14-26	ביצוע המחקר ופגישות אישיות/צוותיות		

ה. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין

חובות / דרישות / מטלות:

- 1) נוכחות והשתתפות בפגישות הקבוצתיות במשך סמסטר א ובפגישות של צוותות המחקר במשך סמסטר ב.
- 2) קריאת הספרות לאותן פגישות.
- 3) ההכנה, הגשה, ותיקון של הצעת המחקר.
- 4) ביצוע המחקר בהתאם להצעת המחקר.
- 5) כתיבת דו"ח המחקר והגשתה.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): הציון בפרקטיקום יהיה מספרי ויהיה מורכב מדו"ח המחקר.

ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)

Gestures:

1. Attwood, A., Firth, U., & Hermelin, B. (1988). The understanding and use of interpersonal gestures by autistic and down's syndrome children. Journal of autism and developmental disorders, 18, 2, 241-257.
2. Bates, E., & Dick, F. (2002). Language, gesture, and the developing brain. Developmental Psychobiology, 40 (3), 293-310.
3. Fbbri-Destro, M., & Rizzolatti, G. (2008). Mirror neurons and mirror systems in monkeys and humans. Physiology, 23, 171-179.
4. Gentilucci, M., & Corballis, M.C. (2006). From manual gesture to speech: A gradual transition. Neuroscience and Biobehavioral Reviews, 30, 949-960.
5. Goldin-Meadow, S. (1999). The role of gesture in communication and thinking. Trends in Cognitive Sciences, 3(11), 419-429.
6. Kendon, A. (1994). Do gestures communicate? A review. Research on Language and Social Interaction, 27(3), 175-200.
7. Le Bel, R. M., Pineda, J., & Sherma, A. (2009). Motor-auditory-visual integration: The role of the human mirror neuron system in communication and communication Disorders. Journal of communication disorders, 42, 299-304.

8. McNeill, D. (1992). *Hand and mind: What gestures reveal about thought*. Chicago USA: University of Chicago press.
9. Rizzolatti, G., & Arbib, M.A. (1998). Language within our grasp. Trends in Neurosciences, 21(5), 188-194.
10. Rizzolatti, G., Fogassi, L., & Gallese, V. (2001). Neurophysiological mechanisms underlying the understanding and imitation of action. Nature Reviews, Neuroscience, 2, 661-670.

Prosody:

11. Buchanan, T. W., Lutz, K., Mirzazade, S., Specht, K., Shah, N. J., Zilles, K., et al. (2000). Recognition of emotional prosody and verbal components of spoken language: an fMRI study. *Cognitive Brain Research*, 9(3), 227-238.
12. Crow, T. J. (2000). Schizophrenia as the price that Homo sapiens pays for language: a resolution of the central paradox in the origin of the species. *Brain Research Reviews*, 31(2-3), 118-129.
13. Grimshaw, G. M., Kwasny, K. M., Covell, E., & Johnson, R. A. (2003). The dynamic nature of language lateralization: effects of lexical and prosodic factors. *Neuropsychologia*, 41(8), 1008-1019.
14. Hoekert, M., Kahn, R. S., Pijnenborg, M., & Aleman, A. (2007). Impaired recognition and expression of emotional prosody in schizophrenia: Review and meta-analysis. *Schizophrenia Research*, 96(1-3), 135-145.
15. Rota, G., Sitaram, R., Veit, R., Erb, M., Weiskopf, N., Dogil, G., et al. (2009). Self-regulation of regional cortical activity using real-time fMRI: The right inferior frontal gyrus and linguistic processing. *Human Brain Mapping*, 30(5).
16. van Rijn, S., Aleman, A., van Diessen, E., Berckmoes, C., Vingerhoets, G., & Kahn, R. S. (2005). What is said or how it is said makes a difference: role of the right fronto-parietal operculum in emotional prosody as revealed by repetitive TMS. *European Journal of Neuroscience*, 21(11), 3195.

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

חומר מחייב למבחנים: לא רלבנטי